

параметрів ґрунту, включаючи рівень поживних речовин, рН та вологість, що допомагає агрономам оптимізувати удобрення та полив. Використання цих систем моніторингу рослин допомагає аграрним підприємствам підтримувати оптимальні умови для росту культур та ефективно реагувати на потенційні загрози, що можуть вплинути на врожайність.

Також існують різні програмні платформи для аналізу даних в сільському господарстві, які дозволяють агрономам та фермерам ефективно аналізувати стан полів та рослин. Наприклад, Trimble AgriMetrix - це програмне забезпечення, яке дозволяє агрономам збирати, обробляти та аналізувати дані про поле, включаючи інформацію про врожайність, вологість ґрунту, витрати на полив та інші фактори, Climate FieldView - ця платформа дозволяє збирати дані з різних джерел та надає можливість використовувати алгоритми автоматизованого навчання для прогнозування врожаю та оптимізації вирощування. Ці smart-технології допомагають аграрним підприємствам ефективно використовувати дані для прийняття стратегічних рішень, виявлення нових можливостей та оптимізації бізнес-процесів в аграрному бізнесі.

МОВНО-ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ: ЛІНГВАЛЬНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ, КОГНІТИВНИЙ, КОМУНІКАТИВНИЙ, КУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТИ

ОСОБИСТІТЬ ПРОФЕСІОНАЛА У КОРПОРАТИВНІЙ КУЛЬТУРІ ТА ФАХОВОМУ СПІЛКУВАННІ

Тетяна Валеріївна Стасюк
*доктор філологічних наук, завідувач кафедри філології
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Сучасне суспільство визначається складністю спілкування людей у різних сферах життя, де спілкування відіграє важливу роль. Спілкування – це засіб не тільки обміну інформацією, а й формування соціального, морального, міжособистісного та професійного ментального поля. Мотивацією для проведення дослідження є необхідність ретельного аналізу формування особистості фахівця у професійному спілкуванні та організації професійної діяльності.

Формування моральної свідомості та застосування морального закону

Формування свідомості особистості в розрізі морального закону є базовим етапом виховання людини, який починається чи не від самого народження і триває протягом всього періоду навчання і виховання людини. Звісно, усі якості, закладені в родині й найближчому оточенні, в школі й іншому навчальному закладі,

будуть відбиватися й реалізовуватися в свідомості майбутнього фахівця. До сфери морального закону належать такі сторони характеру, як почуття сорому, совісті, обов'язку, відповідальності, честі, чесності, гідності, шляхетності, ввічливості, тактовності, поваги. Всі ці позитивні настанови й рухи внутрішнього "я" складають "систему координат", у межах якої проходить не тільки життя людини, а й її професійна діяльність.

Формування почуття обов'язку (гармонія особистих та професійних обов'язків)

Обов'язок – одна з основних категорій етики і моральної свідомості, моральне зобов'язання окремого індивіда, групи осіб, класу, народу та ін., що постає для них як конкретне практичне завдання. Обов'язок – внутрішня настанова людини чинити відповідно до певних моральних норм і цінностей, що існують у суспільстві, своєрідна позитивна ціннісна орієнтація, котра не може здійснюватися без елемента самопримусу, вольового зусилля. Тому виконання обов'язку передбачає наявність свободи волі. Існує така класифікація обов'язків: особисті, сімейні, громадянські; професійні, соціальні; культурні; економічні, політичні. Особисті обов'язки можна поділити на фізичні (напр., тримати себе у відповідній фізичній формі, дотримуватися певних правил поведінки) і моральні (наприклад, шанувати честь, гідність, почуття людини, поводитися чемно, чесно і відповідально). Професійні обов'язки – це дії, які зобов'язаний виконувати працівник для успішного досягнення завдань, поставлених керівником; це знання і компетенції, якими має володіти фахівець, це якості, навички і вміння, що допомагають працівникові відповідати посаді.

Різноманіття посад і професій актуалізує визначення чітко окресленого кола обов'язків працівників для того, щоб для всіх учасників трудових відносин були зрозумілі їхні зобов'язання й права на робочому місці, а також щоб уникнути їхнього двозначного трактування. Обов'язки працівників поділяються на посадові й функціональні. Функціональні обов'язки – загальне коло тієї діяльності, яку зобов'язаний виконувати працівник. Вони розкривають в загальному вигляді цілі й завдання фахівця. Функціональні обов'язки визначаються Трудовим договором. Посадові обов'язки максимально конкретизують функціональні. Їхній список вказують в посадовій інструкції.

Відчуття відповідальності (перед суспільством, компанією, роботодавцем)

Серед широкого кола моральних характеристик особистості важливе місце посідає почуття відповідальності як переживання покладеного на неї кимсь або нею самою обов'язку, потреба звітуватися у своїх діях і покласти на себе провину за можливі наслідки. Відповідальність визначає масштаб, обсяг особистих завдань, обов'язків, їхні межі. У філософському визначенні відповідальність – один з найбільш безпосередніх проявів громадської сутності

людини й найважливіша соціально значуща якість, пов'язана зі свободою вибору здійснюваних людиною вчинків.

Духовні та матеріальні цінності особистості та професіонала

Цінність – будь-яке матеріальне або духовне явище, яке має значення для конкретної людини чи суспільства, заради якого вона діє, витрачає сили, час, гроші, здоров'я. Цінність – властивість певного об'єкта задовольняти якусь потребу людини, яка віддзеркалюється у людській уяві як позитивна значущість даного об'єкта. Аналіз поняття "цінності" в філософських науках дає можливість стверджувати, що людська діяльність нерозривно пов'язана з функціонуванням культури і передбачає опанування і засвоєння особистістю її цінностей.

Формування професійної самосвідомості

Усвідомлення норм, правил, ролей, моделей, дій у своїй професії

Самосвідомість – це усвідомлення, за допомогою якого людина пізнає себе й оцінює себе. Самосвідомість у психічній діяльності особистості виступає як процес опосередкованого самопізнання, розгорнутий у часі, пов'язаний з рухом від одиничних ситуативних образів через інтеграцію подібних численних образів в цілісне утворення – в поняття свого власного "Я" як суб'єкта, відмінного від інших суб'єктів. Модель професійної самосвідомості розглядається як взаємозв'язок функціональних і структурних компонентів. Під першими розуміються когнітивний, мотиваційний, емоційний і операційний елементи структури, що реалізуються відповідно через самопізнання, самоактуалізацію, саморозуміння і самореалізацію, під другими – образ "Я", самооцінка, поведінкові реакції.

Розмірковуючи про співвідношення "особистісного" і "професійного", зазначимо, що особистісний простір ширше професійного, особистісне лежить в основі професійного, особистісне визначає початок, хід і завершення професійного. Професійна самосвідомість – це процес пізнання себе, формування уявлень щодо себе, вироблення ставлення до себе і саморегуляції в системі професійної діяльності, спілкування в системі власної особистості. Професійна самосвідомість безпосередньо пов'язана з усвідомленням людиною себе в професійній діяльності, тобто зміст професійної самосвідомості співвідноситься з професійною діяльністю і власне з собою, як суб'єктом цієї діяльності. Якщо самосвідомість формується в життєдіяльності та спілкуванні з оточуючими людьми і є результатом пізнання себе, своїх дій, психічних якостей тощо, то професійна самосвідомість – це проекція всіх структурних компонентів самосвідомості на професійну діяльність.

Усвідомлення своїх та чужих професійних якостей, здібностей, умінь та навичок

Самовизначення людини – це процес і результат визначення нею самою себе через усвідомлення своїх якостей і властивостей, своєї неповторності, відмінності та схожості з іншими людьми, істотами та предметами, свого місця

у світі, своїх становища й ролі в суспільстві, свого призначення в житті для саморегуляції своєї діяльності й формування адекватного ставлення до навколишньої дійсності, інших людей та самої себе. Це також процес і результат свідомого вибору людиною певних відносин, поведінки, способу дій, шляхів та напрямів розвитку в умовах їх альтернативності.

Життєва позиція особистості, її світоглядні установки, ідеали і соціальні цінності є тим підґрунтям, яке визначатиме професійну стратегію та професійне самовизначення особистості. Зокрема, ряд науковців вважають, що на успішність професійного самовизначення впливатиме дотримання особистістю таких принципів: вона повинна творити власне професійне життя; усвідомлювати свої майбутні можливості та сприяти їх розвитку; бути активною та відповідальною при виборі професії та визначенні шляхів її реалізації; ставити реалістичні цілі та досягати необхідного результату у процесі оволодіння майбутньою професійною діяльністю; визнавати помилки при професійному самовизначенні та цілеспрямовано працювати щодо їх усунення тощо.

Професійне спілкування, розвиток відносин

Спілкування є невід'ємною частиною професійної діяльності людини. Завдяки спілкуванню відбувається обмін професійно значущою інформацією, професійним досвідом, організується взаємодія та спільна діяльність працівників.

Люди, як правило, починають спілкуватися з якогось приводу. При цьому їхні дії спрямовані на предмет спілкування, який визначає його сутність, дає змогу визначити спрямованість спілкування. Змістом ділового спілкування є "діло", з приводу якого виникає й розвивається взаємодія. Виокремлюються такі характеристики ділового спілкування: співрозмовники є особистостями, значущими одне для одного, вони взаємодіють з приводу конкретного діла, а основне завдання такого спілкування – продуктивна співпраця.

Під час ділового спілкування легше встановлюється контакт між людьми, якщо вони говорять "однією мовою" й прагнуть до продуктивного співробітництва. При цьому засадами культури їхнього спілкування є етичні норми ділових взаємовідносин, знання й уміння, пов'язані з обміном інформацією, використанням способів і засобів взаємовпливу, взаєморозуміння.

Велике значення має моральний аспект ділового спілкування. У професійній діяльності люди намагаються досягти не лише загальних, а й особисто значущих цілей. Етика ділового спілкування базується на таких правилах і нормах поведінки партнерів, які сприяють розвиткові співпраці. Передусім ідеться про зміцнення взаємодовіри, постійне інформування партнера щодо своїх намірів і дій, запобігання обману та невиконанню взятих зобов'язань.

У професійному спілкуванні спеціаліст стикається з безліччю непередбачених ситуацій, у яких по-новому треба розв'язувати завдання взаєморозуміння і взаємодії, вирішення яких не можна здійснити за відомим алгоритмом чи шаблоном, хоча знання загальних творчих підходів до розв'язання професійних завдань звичайно сприяють подоланню труднощів. Специфічні риси професійного спілкування – це свідоме, цілеспрямоване управління комунікацією, наявність загальної та конкретної мети спілкування.

Для того, щоб контакт був справді глибоким, особистість, окрім професійних знань, знань про спілкування, певних навичок і вмінь, повинна мати ще й позитивну комунікативну установку на спілкування, на встановлення контакту, на людину як загальнолюдську цінність, тоді цей контакт стане олюдненим, і спілкування відбуватиметься на високому рівні.

Культура спілкування – невід'ємна частина загальної культури людини. У культурі професійного спілкування можна виокремити загальні норми спілкування, що зумовлюються характером суспільного ладу та ґрунтуються на здобутках минулого й сучасного. Водночас культура має індивідуальний характер і проявляється у способах спілкування, що їх обирає суб'єкт у певних ділових ситуаціях щодо конкретних людей, конкретної справи. Культура професійного спілкування – це цілісна система, яка охоплює зовнішню культуру, культуру мовлення, культуру почуттів, культуру поведінки, етикет. Знання й дотримання головних положень професійного спілкування необхідні для становлення майбутнього фахівця.

Отже, особистість професіонала у корпоративній культурі та фаховому спілкуванні розкривається через безліч своїх виявів і реалізацій. Серед них – моральна свідомість та моральний закон, фахові обов'язки (гармонія особистих та професійних зобов'язань), відчуття відповідальності (перед суспільством, компанією, роботодавцем), духовні та матеріальні цінності, професійна самосвідомість (усвідомлення норм, правил, ролей, моделей, дій у своїй професії; усвідомлення своїх та чужих професійних якостей, здібностей, умінь та навичок), професійне спілкування, вміння розвивати відносини.

USING THE POWER OF AI FOR TRANSFORMING ENGLISH LANGUAGE EDUCATION

*Svitlana Samoilenko, Lecturer of the Philology Department,
Dnipro State Agrarian and Economic University, Ukraine*

With the rapid advancement of artificial intelligence (AI) technologies, the field of education, including English language teaching, is witnessing a paradigm shift. This thesis explores the potential of AI in revolutionizing the way English is taught and learned. It delves into various AI applications, such as natural language processing (NLP), machine learning, and intelligent tutoring systems, and their